

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrațiunii (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Noi pentru noi.

— Cătră iubiții cetitori. —

„Noi pentru noi“, eată, iubiți cetitori, o zicere, de a cărei însemnătate trebuie să ne tragem seama. Ea e scurtă, dar' ne dă a înțelege mult, ne arată ce avem să facem, ca de bine și bunăstare să dăm.

Trebuie să știm mai nainte de toate, că nouă Românilor în țeara aceasta, afară de atotputernicul Dumnezeu, nimenea nu ne tinde ajutor, nimenea nu ne dă ceva, care să ne fie folositor și să ne ajute a da înainte. Ba din potrivă adese-ori ni-să pun mari pedeci înaintării noastre chiar din partea aceea, de unde mai puțin ar trebui să ne așteptăm, din partea stăpânirii.

Ear' dacă une-ori ni-să dă câte ceva, ni-să face și nouă ici-colea parte din visteria țerii, spre pildă ajutor preoțimii noastre sau școalelor, aceasta să face întotdeauna cu anumite scopuri, care nouă nu ne sânt spre folos și bine. Stăpânirea ungurească ar avè datorință să ne ajutore și pe noi, căci și noi plătim multă dare la stat, așa precum ajută școalele ungu-rești, teatrele și alte însoțiri de-ale lor. Când însă ea ne dă și nouă ceva, pretinde să ne maghiarisăm, sau apoi vrea să ne aibă în ghiară, să-i fim slugi plecate, și să jucăm după-cum ne cântă, chiar și dacă e înspre răul nostru aceasta.

Astfel de ajutor, deși de tot rar ni-să îmbie, numai ca să „ni să scoată ochii“ cu el, nouă nu ne trebuie, să ne ferească Dumnezeu de el.

Dar' aceste credem, că sânt cunoscute cetitorilor nostri și nici numai este lipsă să mai scriem despre ele. E vorba scurtă, că noi nu avem nici un sprigin nici un ajutor dela nimenea.

Dacă ne-am încredințat odată despre aceasta, ni-să pune întrebarea, că ce avem să facem? *Noi locului nu putem sta, noi trebuie să mergem înainte și dacă din alte locuri nu avem ajutor, noi trebuie să ne căutăm ajutorul în noi înșine.*

Să nu gândiți, oameni buni, că aceasta e un lucru de glumă, sau că-l zicem, eată numai așa, să fie zis. Trebuie să știm, că un popor numai până atunci numără ceva, numai până atunci e stăpân pe soartea sa, până să știe ajuta el pe sine, ear' când nu se mai poate ajuta el prin puterea sa, ajunge în stăpânirea altora, devine slugă la alte popoare.

„Ajută-te pe tine însuși, că și Dumnezeu te va ajuta“, eată o vorbă din bătrâni, care asemenea spune cele zise de noi. Așa a fost aceasta și în vremile trecute, așa este și acum, ba acum mai mare grije trebuie să avem ca să nu fim cutropiți de alții.

Eată pentru-ce am zis, că vorba „noi pentru noi“ are mare însemnătate; ea ne arată că trebuie să fim strîns unii la

alții, să fim una în toate lucrurile și să îngrijim unii de alții.

Dacă rele și necazuri ne bântue, să nu uităm, că în mare parte noi sântem de vină, că ele ne-au năpădit. Ura, desbinarea și negrijirea treburilor și lucrurilor noastre, precum și nepăsarea, ni-a adus mai de multe-ori relele pe cap.

Trebuie însă ca aceste să peară și în locul lor unirea și ținerea la olaltă să se sălășluească între noi.

Nu mai așa putem să ne ajutorăm noi pe noi, numai așa putem să ne încredem în puterea noastră.

Cum și ce să facem ținând strîns la olaltă, ca să fim ajutorați noi de noi, vom spune în numerii viitori.

Întrunirea studenților din Bucu-rești. Vestea despre oprirea conferenței naționale prin stăpânirea ungurească a măchit adânc și pe frații nostri din Romania liberă. Ei, cari pot să se întrunească neîmpedecați și să hotărească cum să îndrepte lucrurile, ca mai bine să le meargă, au fost dureroși atinsi vèzând că frații lor, Românii de sub oblăduirea ungurească sânt mereu jigniți și opriți în calea lor de înaintare.

De aceea au hotărît să-și ridice de nou glasul pentru noi și împotriva opririi conferenței naționale. Spre acest scop s'au întrunit Luni în 26 Octomvrie în Bucucrești, în zidirea numită Orfeu. Întrunirea a conchemat-o comitetul național studentesc și la ea au luat parte o mulțime mare de cetățeni, astfel că sala uriașă de la Orfeu nu-i mai încăpea. Sămn că

FOIȚA.

Poesii populare.

Calese de Ioan Câlțea și Ioan Raita, juni plugari din Șona.

Astă fată ști juca,
C'a învêțat-o maică-sa,
Ține-o, Doamne, lângă mine,
Să mă 'nvețe jocul bine.
Ean' te uită cum să 'ntoarge,
Par'că-i legată în doage,
Ean' te uită cum să țipă,
Par'că sare de pe-o ripă.

Cântă cuculețule
Cântă diminețile,
Pe la toate porțile,
Să se scoale toantele,
Că le rămân vacile.
Închise, săracele.

Frunzuliță și-o nuia,
Mândră mândruleana mea,

De frumoasă ești frumoasă,
Și-ai fi bună de mireasă,
Dar' te strică gurița,
Că-ți umblă ca melința.

Place-mi fata sărăcută,
Că umblă vara desculță
Și eara cu opincută,
Dar' cu fata de bogat,
Totdeauna ești muștrat,
Să-i cumperi cisme de capră,
Că altele să tot creapă,
Și de oaie să tot moaie,
Și de țap fi sar în cap.

Mândro pe obrazul tău,
Rumenele-s de-un zlot rău,
Dar' ști dracul cum le-ai pus,
Că pe nas nu 'ți-au ajuns,
Și 'ți-a rămas nasul gol,
Cât o muche de topor.

Blastēmuri.

Frunză verde acuma crește,
Iubește, mândră, iubește,
Dar' ia seama ce iubești,
Nu cumva să bănuiești,
Să nu iubești o năluca,
Să iubești și să se ducă!

Tu, bădiță, așa ziceai,
Când seara la noi veneai:
„Până soare 'n cer va sta,
„Dragă nu te voiu uita!“
Soarele, bade, a sfințit,
Și frumos a răsărit,
Tu pe mine m'ai urit...
Urască-te binele,
Iubească-te boalele,
Să te uști ca scândura,
Să te-adăpi cu lingura,
Pân' 'ți-i sfîrși vieța,
Să fi ca frunza de brad,
Sufletul să-ți meargă 'n iad,
Ear' eu să fiu ca un paiu

inimile Românilor de preste Carpați bat cu căldură pentru frații lor nenorociți.

Adunarea a fost deschisă de studentul *Spineanu* și au vorbit unii dintre cei mai de frunte bărbați ai României și mari pretini ai cauzei noastre drepte. Astfel a resunat vocea lui *Ionel Grădiștean*, presidentul „Ligei culturale”, care a zis, că Bánffy prin opreliștea dată voește *nimicirea națiunii româniei* de aici. Profesorul *M. Vlădescu* a arătat cum se fac de ris Ungurii, când ei vreau singuri să stăpânească o țeară în care trăiesc și alte popoare puternice și mai multe la număr ca ei; de oare-ce ei voesc să stingă limba română, trebuie să protestăm. La dorința celor adunați a vorbit *N. Fleva*, fostul ministru, care asemenea a vestejit purtarea stăpânirii ungu-rești. Au mai vorbit studentul *Miculescu*, care a zis, că oprirea conferenței însemnează încătușarea libertății cuvântului, ear' căpitanul *Creangă*, a îndemnat pe studenți la muncă neîntreruptă pentru cauza națională.

În vîrșit s'a primit cu mare însuflețire următoarea hotărîre:

»Cerățenii capitalei României București, întruniți azi, 14 Octomvrie v. sala Orfeu, am luat cu revoltă în sufletele noastre cunoștința, că stăpânirea maghiară a lipsit pe conaționali nostri din Transilvania și Ungaria de cel mai însemnat drept cetățenesc — de dreptul liberei întruniri — oprind în chip volnic în fața alegerilor pentru dietă, întrunirea conferenței alegătorilor români din Transilvania și Ungaria.

»Denunțând Europei culte această tendință de a se înăbuși vocea unui întreg popor, noi, cetățenii capitalei României, în numele legăturilor noastre de frați cu poporul românesc din Transilvania și Ungaria, și bazați pe dreptul la viață al fiecărui popor conștient, protestăm în fața lumii culte în contra acestei revoltătoare asuprii a naționalității noastre și trimitem fraților nostri chinuiți simpatile adânci ale României întregi».

Cuvinte dulci și însuflețitoare sînt aceste pentru noi; ele ne întăresc și mai mult și ne dau curajul de-a lucra pentru drepturile noastre nesocotite de puternicii de azi.

Alegerile dietale s'au sfîrșit cu învingerea mare a guvernului. Nici nu se putea altfel, cîntă vremee Bánffy și ai lui s'au folosit de toate mijloacele volnice, ca să ese învingători. În cele trei zile dintîiu s'au făcut

alegeri în 405 cercuri. Aleși au fost 277 deputați liberali (de ai guvernului). Kossuthiști 47, Ugroniști 8. Naționali (Apponyiști) 33. De partidul poporal 20. Fără partid 12 și alegeri de nou se vor face în 8 cercuri.

Opoziția a suferit mari perderi, câștigînd guvernul cu 60—70 de deputați mai mulți. Mai rău au fost loviți ugroniștii, dintre cari au căzut la alegeri cei mai de frunte membrii, cum e Ugron, Bartha, Szederkenyi ș. a. Români au fost aleși 8, cei mai mulți de ai guvernului. Acești 8 însă, deși se zic a fi Români, au intrat în legătură cu protivnicii nostri și nu ne reprezintă pe noi. *Sînt opt Români rătăciți și apucați pe cale greșită.*

Cuvîntul nostru.

Opreliștea conferenței noastre naționale și a celor trei adunări de alegători din *Bistrița, Brașov și Sibiu*, e o barbarie ne mai pomenită în vre-o țeară liberală din Europa.

Toți Români din Ungaria și Transilvania au trebuit deci să se răsvrătească în sufletul lor ca unul împotriva acestei barbarii, să-și ridice *neînfricați și măreți* cuvîntul lor de protestare, să arete stăpânirii, că printr'o poruncă a unui ministru, fie el chiar *unguresc*, nu se poate nimicî un popor, și mai ales nu poporul român, care de aproape două mii de ani viețuește ca băstinaș în țeara aceasta.

Nu porunca unui ministru, dar nici o lege omenească nu poate șterge de pe fața pămîntului popoare întregi, care nu de mîinile omenești, ci de atotputernicia celui de sus sînt făcute.

Aceasta trebuie să se dovedească oarbeii noastre stăpâniri pe toată linia; prin foile noastre, prin adunările comitatului, în adunările comunale, cu un cuvînt unde numai se poate!

Simțindu-ne tari ca stîncă și neînduplecați, asemenea vitejilor nostri strămoși, stăpânirea se va sgudui de spaimă și cutremur și — sau își va părăsi pen-

tru totdeauna căile sale strîmbe și doznice, ținta sa nelegiuită, spre a porni pe larga cale a dreptății și libertății, sau va căde jertfă, cu toți susțitorii sei, *popoarelor* nemaghiare ale țerii, ajunse a vedea, că nu mai e chip să sufere toate prigoanele în nemișcare...

Cei nedreptățiți prin poruncile de opreliște au și lucrat în înțelesul acesta. Alegătorii din cercul *Brașovului* au publicat în foaia „Gazeta Transilvaniei” un strănic protest, și au dat recurs la vicespan, cei din Sibiu au dat recurs la vicespanul, cei din Bistrița au protestat pe cale telegrafică, ear' adunarea celor din Șiria încă a protestat împotriva opririi conferenței naționale.

Ținuta aceasta vrednică și neînfrîntă dovedește limpede tuturor vrăjmașilor nostri, fățiși și tînuțiți, mari și mici, că odată cu capul nu vom lăsa a ni-se răpi până și dreptul de a trăi și muri ca Români pe pămîntul nostru strămoșesc!

Și cîntă vreme va răsuna măreț cuvîntul nostru în toate părțile românești ale țerii, cîntă vreme se va ști și simți de toți că sînt Români, și încă trei milioane în țeara aceasta, *nimeni dintre noi n'are a se teme, că vom fi nimiciți!*

Despre moștenire.

Averea nu se poate câștiga numai prin cumpărare, ori donare, ci și prin moștenire, astfel, că averea trece din mîna stăpînului ei, după moartea acestuia în mîinile urmașilor sei, adecă a moștenitorilor fără nici o scrisoare, ori contract. E foarte ușor de înțeles, că nime nu poate lua averea sa cu sine, atunci cînd trebuie să treacă în lumea cealaltă, nevîzută și necunoscută de nime, ci averea rămîne pe lumea aceasta, așa zisă păcătoasă. Și mai ușor de înțeles e apoi aceea, că oa-

Sufletu-'mi să meargă în raiu,
Și din raiu să te privească,
În căldarea diavolească,
Cum îți plîngi păcatele,
Că n'ai ținut vorbele,
Cu atîta nu te-oi lăsa,
Mai tare te-oi blăstema:
Să te însori de nouă ori,
Și să ai noană fiiori,
Să te mai însori odată,
Și să ai numai o fată,
O fată, o copiliță.
Să te poarte pe uliță,
Pe ulița polecească,
Toți să mi-te miluiască,
Să vii, bade, și la mine,
Ca să-'mi fac milă de tine.

Sufă vîntul alinat,
Eu îl cunosc că nu-'i curat,
Ci-'i dela badea mînat,
Și știu de unde-'i mînat,
Dintr'o grădină cu flori,
Unde scrie un scriitor,

C'o mîna pe carte serie,
Și cu alta-'mi face mie,
Serie, badea, măruntel,
Pe frunză de pătrunjel,
Să mă duc pîna la el.

Cîtu-'i țeara românească,
Nu-'i ca fata-ardelenească,
Cînd mă uit la sinu-i plin,
M'apucă dorul și suspin,
Cînd ved fața-i bălăioară,
Dorul ei mă bagă 'n boală,
Cu brău roșu ea să 'nceingă,
Din obraz fi pică sînge,
Cu cisme roșii se 'ncalță,
La inimă te desgheață.

Foaie verde lemn ușor,
De nimica nu mi dor,
Ca de flori de culcudută,
De gura Ielii Anuță.
Ochii ei și buzele,
Seurtă-'mi mie zilele,
Ochii ei cei cu lumina,

Mult mă strigă dela cină,
Ochii ei cei cu albuș,
Mult mă chiamă din culcuș,
Jocul ei Dumineca,
Îmi robește inima,
Pentru 'ntreagă viața.

Rujă creață, rujuliță,
Măi badiță, Niculiță,
Cînd eși seara pe uliță,
Fluară din flueriță,
Să es și eu în portiță,
Și să-'ți dau a mea guriță.

Măi, badiță, buze moi,
Ce nu vii seara la noi?
Vino, bade, Joi seara,
Că atuncea-'i dulce gura,
Dar' nu veni cu soție,
C'atuncea nu-'ți dau nici ție,
Nu-'ți aduce soția,
Că nici tu nu-'i căpeta.

Măi, badiță, strugur dulce,
Fă-mi cu ochiul cînd tî-i duce,

menii cari datorință au avut și au și astăzi se grijască de binele cetățenilor, au trebuit să croiască în fiecare țeara legi cari hotărăsc, că averea ce rămâne după cei morți, cui și cum are să se împartă? În fiecare țeară sunt dară legi cari regulează treaba aceasta, și cari o spun lămurit, că ce are să se întempele cu averea celor răposați. Firesc lucru, că trebuie să treacă în mâinile *cuiiva*, și înțelepții țărilor au aflat a fi așa mai bine și mai drept, dacă averea morților trece la cele mai deaproape neamuri ale răposatului. Și ce bine că e așa, căci altcum s'ar ivi cele mai mari încurcături nedreptăți și nemulțumiri în țeara aceea, în care nu ar fi așa, ci s'ar lăsa spre pildă acest drept care se numește *drept de moștenire*, pe seama aceluia, care pune mai iute mâna pe avere.

Au aflat însă înțelepții țărilor a zice și așa: că omul, fiind stăpân nu numai pe capul seu, ci și pe averea sa, are tot dreptul a hotărî singur *înainte*, că ce să se întempele cu averea sa? În modul acesta avem apoi două feluri de moșteniri: o moștenire după lege, adică *legală*, și alta după voința din urmă, a celui mort, care voință trebuie să fie cuprinsă într'un act, numit în limba învețatilor *testament*, adică o moștenire *testamentară*.

Averea celor răposați poate să treacă în mâna urmașilor lor pe următoarele două căi: adică sau prin moștenire *legală* sau prin moștenire *testamentară*. Atunci, când este testament, acesta vine mai întâiu luat în băgare de seamă, și numai în al doilea rând se socotesc drepturile născute din moștenirea legală. Din aceasta se vede destul de lămurit, că *într'un chip* se face împărțirea averii celui răposat atunci când acesta a lăsat testament în urma sa, și eară *în alt chip* atunci când nu este testament. Cu acestea două soiuri de moștenire voesc dară să fac cunoscuți pe cetitorii acestei foi, și voi începe cu moș-

tenirea *legală*. Dela moștenirea legală nu poate fi eschis nime, ci toți următorii răposatului să fac deopotrivă părtașii la ea. Moștenirea legală merge pe linie, după înrudirea de sânge, și nu poate să treacă peste cei mai de aproape înrudiți, ca să ajungă la cei mai îndepărtați cu un cuvânt, și așa de bine lămurită în legile țerii, încât nu se poate face nici când nedreptate față cu cei îndreptățiți, și nici favor față cu cei neîndreptățiți. După legile noastre, averea părinților o moștenesc copiii în părți deopotrivă. Nici un copil nu poate fi scos din moștenirea averii rămase dela părinți, sub nici un titlu, și pe nici un motiv. Toți sunt frați dela același tată și dela aceeași mamă, prin urmare toți au asemenea drepturi asupra averii lor. Averea rămasă de tată, se împarte dară între copiii tatii, și cea rămasă de mamă între copiii mamei.

De aceea o spun asta așa cum o spun, pentru-că tata poate să aibă copii dela mai multe mame, ear' mama copii dela mai mulți tați.

Unde sunt copii, alte neamuri nu au dar' nici un drept de moștenire. Când însă unul dintre copii e mort, și în urma sa au ramas earăși copii, locul lui îl iau următorii săi, adică nepoții răposatului, cari vor moșteni partea ce era să cadă pe capul tatălui lor. Se luăm un exemplu. Moare cineva lăsând în urma s'a cinci copii; averea s'a se va împărți dară în parte dreaptă între toți acești cinci copii; unul va primi atâta cât celalalt. Dacă însă unul dintre copii răposatului e mort, (aceea nu hotărăște că înainte ori după moartea tătâne-so a răposat) partea lui, adică în pilda amintită a cincea parte, se împarte între toți copii ce vor fi rămas în urma sa. Dacă toți copii celui răposat ar fi morți, atunci întreaga avere trece la nepoți, însă nu după căpete, ca la copii. ci după ramuri. În fine dacă și nepoții ar fi morți, moștenirea trece la strănepoți, tot asemenea după *ramuri*, și nu după

capete. Așa dară, nepoții nu pot moșteni după moșul lor nimica, câtă vreme tata ori mama lor e în viață. Nici strănepoții nu pot cere parte din averea strămoșului, câtă vreme copii ori nepoții acestuia sunt în viață. Moștenirea merge dară pe linie, — *la vale*. Dar' tot pe linie merge și *în sus*, la casul, când cel răposat nu are copii, nepoți ori strănepoții. În acest cas, averea trece la părinții răposatului. Dacă nu sunt părinți, la următorii acestora, adică la ceialți copii, la frați și la surorile răposatului ori la urmașii acestora. Va să zică, fratele și sora, numai atunci are drept de moștenire asupra averii unui frate (ori soră) răposat, dacă acesta nu are nici copii și nici părinți, pentru-că în linia primă sunt copii și în a doaua părinții chemați să-i moștenească averea. În sfârșit dacă, nu sunt nici frați nici surori, ori următori de astfel de rudenii, dreptul de moștenire trece asupra moșului și a bunicei, ear' dacă acestia sunt morți asupra următorilor lor, va să zică asupra unchiului ori a mătușei celui răposat. Așa merge dară moștenirea *legală* după acestea trei linii, și acela care din a doaua ori a treia linie voeste să moștenească o avere la care au drept persoane din linia primă, își face lucru și cheltueli înzădar, pentru-că nu va câștiga nimica.

Brutus

Românii și alegerile.

În înțelesul hotărîrilor aduse în conferențele noastre naționale, alegătorii români *au stat* în partea cea mai mare *acasă*, au fost *pasivi*, nu s'au dus la urnă spre a vota împotriva vederilor, cari domnesc și azi în partidul nostru național.

Au fost însă în unele cercuri românești și alegătorii români, cari ori s'au lăsat duși, ca niște oi perdate, la urnă, ori s'au dus de bunăvoie, vînzîndu-și astfel conștiința pe *papricașul* și *beutura* ungurașilor noștri.

Eată știrile cari le primim din diferitele cercuri asupra purtării alegătorilor noștri.

În cercul *Panciovei*, alegătorii români alătura cu Sîrbii, au păstrat pasivitatea, asemenea și alegătorii români din cercurile: *Sibiui*, *Seliște*, *Abrud*, *Cehul-Silvaniei* și din mulțimea celorlalte cercuri românești, unde Românii s'au purtat la toate alegerile de deputați ungurești cu cea mai deplină vrednicie.

Eată acum și cercurile din cari primim știri, că unii Români s'au dejosit a merge la urnă.

În cercul *Făgărașului* și al *Arpașului*, alegătorii români în frunte cu cei mai mulți preoți, au mers, ca și în trecut, la urnă spre a vota pentru candidatul român *Șerban*, care și de rîndul acesta a nesocotit hotărîrile de pasivitate a

Măcar, bade, cu geana,
Să es după dumniata.

Frunzulița incolțește,
Iubește, bade, iubește,
Trestie mândră din baltă,
Subțirea, verde și naltă,
Nu iubi o buruiiană,
Ci o floare din poiană.

Iubește-mă, bădișor,
Pe mine un pușor,
Și iubește-mă bădiță,
Pe mine o puiculiță,
Că drăguță de-ți voi fi,
Pentru tine voi trâl.

Chiuituri.

Asta mie mi-o plăcut,
Numai maică-sa n'a vrut,
Asta mie mi-o plăcea,
Numai maică-sa nu vrea,
Detunate-ar Dumnezeu,
Ce ai tu cu dorul meu.

Zi, Țigane până mînc,
Că mîndruți-i pare bine,

Zi, Țigane, zi drăguț,
Pân'oi rămânesc desculț.

De-aici pân' la Făgăraș,
Nu-mi trebuie ceteraș,
Ceteraș e gura mea,
Și-mi pot zice când oi vrea.

Vai, mândro, bine 'ți-ar sta,
De-aș juca cu dumniata,
Dar' eu joc cu cine-mi place,
Și tu n'ai ce dracu-mi face.

Frunză verde de pe soc,
Vino, mândro să te joc,
Să te joc să fi jucată,
Să mă pomenești vr'odată.

Acuma m'am tulburat,
La jucat și la strigat,
Mai taci, vere, nu te face,
Că nu joci cu cine-ți place.

Frunză verde trei bujori,
Aveți grijă, mîi ficiori,
Că vine și-a mea drăguță,
Cu crătînța cu zăliță,
Aveți grijă și-o jucați,
Numai să n'o sîrutați.

conferențelor noastre naționale. În cercul Făgărașului a reușit candidatul stăpânirii, Mikszáth Kálmán, ear' în Arpaș Șerban, pentru care au votat mai toți alegătorii, cari au batjocorit și bătut pe Jidanul Krausz, candidatul stăpânirii. Cu privilegiul acesta gendarmii au săvârșit multe volnici față de Români, cari nu voiau a vota împotriva lui Șerban.

În cercul Iosășelului au votat câțiva rătăciți, între cari: *Mihaiu Șolca*, fost dascăl și dascălii *Zaharie Neamțu*, *Toma Farcaș*, *Pavel Căprar*, *Ioan Scirbina*, dela Dumbrava și *Ioan Sabo*.

În cercul *Albei-Iuliei* au votat unii Români, parte în urma amenințărilor slujbașilor stăpânirii, parte momiți de bani, mâncări și beuturi. Între acești rătăciți sunt și învățătorii gr.-or. *Iuliu Roșca* și *August Comes*, cari nu s'au rușinat a corteși pentru candidatul unguresc.

În cercul *Dobrei* au luat parte la alegeri o mulțime de țerani, — ba ce e mai rușinos, chiar oameni inteligenți și mai ales preoțimea și învățătorimea, condusă de administratorul protopopesc *Avram Pecurariu*. Dintre dascăli ni se împărtășește numele următorilor: *Ioan Rațiu* din Gasan, *Ioanițiu Dehali* din Gurasada, *Mihail Brezovan* din Fintrag și *Nicolae Iuga* din Bretca.

În cercurile *Margita*, *Beiuș* și *Bleșd* asemenea au mers unii Români la urnă, conduși de câțiva preoți, cari 'și-au uitat de chemarea lor românească.

În cercul *Betleanului* încă au votat mai mulți Români rătăciți, între cari preoții: *Ioan Murășan*, preot în S.-Cristur, care a fost și în temnița Clujului cu cei 7 preoți din tractul Bistriței, *Alexandru Măierean*, preot în Manie; *Teodor Nichi*, preot în S.-Șimbor; *N. Mihițian*, teolog abs. din Coci; preotul gr.-or. din Chehiș și preotul gr.-catolic din Batin, al căror nume nu-l știm; apoi învățătorii: *N. Grama* și soacul seu *I. Simon* din Șirioara, apoi *I. Sângeorzan*, învățător în S.-Cristur; *Teodor Têrgoveț* din S.-Măgieruș, care nu s'a rușinat a ținea și o vorbire românească, *V. Chita* din Șireag, *Teofil Niloan* din Puiu și alți câțiva pe cari nu-i cunoaștem după nume.

În cercul *Caransebeșului* alegătorii români au fost duși mulți la urnă și încă din partea preoților și învățătorilor lor. Eată numele nevrednicilor preoți: *Nicolae Ionescu*, preot în Iaz; *Dimitrie Popoviciu*, preot în Mărul; *Romul Tinca*, preot în Buchiu; *Florea Cioloca*, preot în Poiana; *Zaharie Popoviciu*, preot în Ieșelnița și *Ioan Trailoviciu*, preot în Cuptoare-Crușoveț. Numele învățătorilor nu ni-se împărtășește.

În cercul *Becicherecului-mic* au mers la urnă mai mulți rătăciți, între cari preotul gr.-cat. *Ioan Dumoiu*, o unealtă oarbă a vrășmașilor noștri, apoi învățătorii: *Jurma* din Siag, *Foiru* din

Utvin, *Ivi Ciorogar* din Chisada, *Drăgan* și *Popovici* din Săn-Mihaiul-romănesc, și *Surdu* din Bucoveț.

În cercul *Turdei* deasemenea au asistat mulți alegători români, parte duși cu puterea la urnă, parte amăgiți de câțiva nevrednici preoți și învățători români, asemenea în cercul *Tincei* și al *Murș-Uioarei*.

Laudă și cinste tuturor alegătorilor români, cari au stat acasă; rușine și ocară rătăciților cari au votat, dar' mai ales preoților și dascălilor, chemați a stătu spre vrednicie, ear' nu spre nevrednicie poporul încredințat lor!

Din trecutul nostru.

Anul trecut sub titula aceasta s'au descris în mai mulți numeri faptele și întâmplările mai vrednice din trecutul neamului nostru, începând cu vremile cele mai depărtate, până la *Mihaiu-Vodă-Viteazul*.

Cunoașterea trecutului unui popor este de mare însemnătate pentru ori-șicine, dar' cu deosebire pentru fii aceluia popor.

În deosebi pentru noi Români este de mare folos cunoașterea trecutului nostru. Din el vom vedea ce lupte grele au trebuit se poarte strămoșii noștri, ca să nu fie cutropiți de neamurile străine și câte suferințe au trebuit să îndure pentru alipirea la limba, portul și datinele lor. Cunoașterea acestora ne va încuraja de a lupta și noi azi cu aceeași tărie și bărbăție pentru neamul nostru. Faptele strălucite ale înaintașilor ne vor umple peptul de mândrie națională, ear' greșelile lor ne vor fi pilde, să nu picăm și noi în asemenea greșeli.

Din cunoașterea trecutului nostru sau cum se mai zice din *Istoria* neamului românesc vom trage deci învățături folositoare și trainice.

Eată pentru-ce ne-am hotărât să luăm de nou firul întrerupt al descrierii trecutului nostru, adică să continuăm cu *Istoria noastră* dela *Mihaiu-Viteazul* mai departe.

Înainte de a începe însă, ținem de bine a împropăta în mintea cetitorilor cele-ce s'au scris în anul trecut în foaia aceasta asupra trecutului nostru.

Cele mai vechi popoare, cari au locuit pe plaiurile, unde viețuim noi de aproape 18 sute de ani, au fost, încât se știe *Sciții* și *Agatirzii*. Peste aceștia s'au revărsat cu vre-o 500 de ani înainte de nașterea Mântuitorului nostru alte două popoare războinice și curagioase, cari le iau locul. Aceste sunt *Geții* și *Dacii*. S'a făcut deci în foaia noastră descrierea acestor popoare și s'au arătat faptele celui mai vestit rege al Dacilor, cu numele *Decebal*, un rege viteaz și

istet. El a trăit pe la o sută de ani după nașterea Mântuitorului nostru.

Pe vremea aceasta cea mai puternică împărăție era împărăția *Romanilor*, adică a străbunilor noștri. Decebal și *Dacii* vin în dușmănie cu *Romanii* și se încep între ei lupte mari uriașe, cari se sfârșesc cu înfrângerea Dacilor. Se descriu luptele aceste, și se face cunoscut marele și falnicul împărat *Marcu Ulpia Traian*, urzitoriul neamului românesc. El cuprinde *Dacia* și aduce în ea mulțime mare de coloniști (locuitori) romani, din cari ne tragem noi, *Români*. Se face o icoană despre starea înfloritoare a *Daciei* sub stăpânirea romană, până la părăsirea ei de către *Romani*. Aceasta s'a întâmplat la anul 274, după nașterea lui *Christos*, sub împăratul *Aurelian*, pe care noi îl pomenim până azi în Colindele noastre, cu numele *Leru-Doamne*.

După aceasta întâmplare se arată soarta strămoșilor noștri, rămași fără scut. Se amintesc popoarele sălbatică, cari au năvălit peste ei și dinaintea cărora *Români* au fost siliți să se retragă în munți. Popoarele acestea sunt *Gotii*, *Hunii*, cu sălbaticul lor rege *Atila*, numit „biciul lui Dumnezeu”, *Gepizii*, *Avarii*, *Slavii* și în sfârșit *Ungurii*. *Slavii* nu erau așa de sălbatici, ca ceilalți și se așează prin ținuturile noastre, precum și *Ungurii*.

Năvălirile de popoare țin mai multe veacuri, ear' când ele încetează înainte de anul 1200 după *Christos*, (adecă înainte de asta cu aproape 700—800 de ani). *Români* se coboară pe încetul la șesuri și alcătuiesc state (țerișoare), din cari apoi se aleg două țeri neatârinate: *Muntenia* și *Moldova*, pe când *Ardealul* și ținuturile până la *Tisa* sunt supuse de *Unguri*, încă înainte de întemeierea *Munteniei* și *Moldovei*.

Descriindu-se întâmplările aceste, în nr. 24 din anul trecut se zice: De aci încolo avem o istorie a *Românilor* din *Ardeal*, alta a *Românilor* din *Muntenia* și alta a celor din *Moldova*.

Astfel se trece întâiu la *istoria Terii-Muntenesti*, adică partea aceea a *României*, care se află spre meazăzi dela noi.

După-ce spune cum s'a întemeiat aceasta țerișoară sau principat prin voevodul *Radu Negru*, se face *istoria* acestei țeri, descriindu-se faptele voevozilor mai însemnați și cari fac mare cinste neamului nostru. Aceștia sunt: *Mircea-cel-Mare*, (numit și „cel Bêtrân”), *Vlad-Țepeș*, cel crud, dar' viteaz, *Radu-cel-Mare*, *Neagoe Basarab*, tutelept și iubitor de bună rânduială, *Radu-dela-Afumatii*, viteaz și neînfricat, și în sfârșit unul din cei mai mari domnitori ai tuturor *Românilor* *Mihaiu-Viteazul*, căruia pentru vitejiile sale 'i-s'a dat în istorie numirea de „viteaz”.

Despre asta vom vorbi în nr. viitor.

LOTERIE.

Tragerea din 31 Octomvrie n.

Timișoara: 84 5 13 70 81
 Viena: 54 79 83 4 45

Tragerea din 4 Noemvrie n.

Brünn: 37 9 36 33 46

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Luni, 28 Octomvrie: Bălcaciu, Cecău, Ciuc-Sân-Mărtin, Păpău.

Mercuri, 30 Octomvrie: Băiu, Budiul-de-Câmpie, Covasna, Mănăsturul-ung., Mercurea, Murăș-Oșorheiu, Seica-mică, Șercaia (2 zile premergătoare tirg de vite). 30 și 31. Nușfalău (Șzilágy-Nagy falu).

Joi, 31 Octomvrie: Barot, Lupu.

Vineri, 1 Noemvrie: Hunedoara, Saros-Berkész, Tășnad.

Sâmbătă, 2 Noemvrie: Nușfalău.

Duminică, 3 Octomvrie: Agêrbiciu (comitatul Turda-Arieș), Măgheruș,, Richișdorf.

Călindarul săptămânii.

Zilele	Călindarul vechiu	Călind. nou	Soarele	
	Dum. a 24-a d. Ros., gl. 7, sft. 2.	rês.	ap.	
Dum.	27 Muc. Nestor	8 Gottfrid	7 17	4 43
Luni	28 Muc. Terentie	9 Teodor	7 19	4 41
Marti	29 Mța Anastasia	10 Andreiu	7 20	4 40
Merc.	30 Muc. Zenovie	11 Martin Ep.	7 22	4 38
Joi	31 Apost. Stachie	12 Cunibert	7 24	4 36
Vineri	1 SS. Cosma și Dam.	13 Stanislau	7 25	4 35
Sâmb.	2 Muc. Achiudin	14 Venerant	7 27	4 33

Foarte exact umblă

numai veritabilele oroloage de buzunar helvețiene, în frumoase cutii de nickel, acoperite; umblă 36 ore, pe lângă cinstită garanție de 3 ani;

[1958] 12-20

se află la

TUTU ERŐS,

orologier, optic și proprietar de cel mai mare deposit de

oroloage, giuvaere, mărfuri de aur și argint.

Edificiul „Transilvaniei“, Sibiu. Strada Ciszădiei nr. 3.

La librăria „Tipografiei“, soc. pe acțiuni în Sibiu se vând:

Operele preotului Kneipp:

Sfaturi

asupra

sănătății copiilor sau îngrijirile

ce trebuiesc date copiilor bolnavi și sănătoși.

Prețul 1 fl. v. a.

Precum și

CURA DE APĂ.

Cum trebuie să trăiești.

Testamentul meu și Conferințe publice.

Prețul 1 fl. 50 cr.

Kathreiner
 CAFEA DE MALTA KNEIPP

Se capătă pretutindeni. - ½ Chilo 25 cr.

[3629] 12-12

Ce e
 a lui Kathreiner
 cafeaua de maltă Kneipp?

Aceasta e o cafea adevărată pentru familie și sănătate, care prin modul de fabricațiune a lui Kathreiner are plăcutul gust de cafea de boane și numai prin această, fără de celelalte avantagii, se deosebește această cafea de maltă de toate celelalte produse.

Cafeaua - Kathreiner este cel mai gustos, sănătos și ieftin surrogat la cafeaua de boane. E un produs curat al naturii în boane întregi și se usează cu mare avantaju în locul celei măcinate,

în locul acelor surogate pentru cafea, cari sunt pentru publicul cumpărător necontrolabile, și cari prin cercetări oficiose sau dovedit adese de falsificate prin adausuri străine. Începând cu o terțialitate, se pôte amesteca mai târziu cafea de boane cu cafea Kathreiner, și astfel pe lângă efectul neprețuit asupra sănătății, dobândești și un câștig în fiecare gospodărie.

Cafeaua Kathreiner este recomandată de cei mai renumiți medici și zilnic se dovedește ca un bun mijloc de consumat în institute publice și în sute de mil de familii. Și pură adevărată fără adaus de cafea de boane, cafeaua Kathreiner este cel mai excelent mijloc de întărire precum și cel mai sănătos, ușor de consumat și totodată o beaură gustosă.

Nici o gospodină consciențioasă sau mamă, nici un iubitoriu de cafea în genere, se nu întârzie, ca pentru propria sănătate să se folosească de cafeaua de maltă Kneipp. Numai să fie cu luare aminte la netrebnicile imitațiuni, prin cari publicul meren este expus înșelăciunii și să considere la cumpărare marca de pe pachetele originale albe cu numele

Kathreiner!

Precauțiune! În interesul propriu nu lăsați se fiți momiți! Veritabilul „Kathreiner“ nu poate și nu-l permis se se vândă cumpenit, sau în altfel de pachetațiu.

„TIPOGRAFIA“, SOCIETATE PE ACȚIUNI, SIBIU.

Scrierile eminentului și simpaticului poet și prosator

Al. Vlăhuță,

se află de vëndare pe lângă prețurile originale și anume:

- „Iubire“, poezie (1888—1895), editura Carol Müller 1896 fl. 1.50
- „Dan“, roman, editura librăriei E. Graeve & Comp. 1894 (1 vol.) fl. 1.75
- „Dan“, roman, Biblioteca pentru toți, 4 nri. editura Carol Müller 1896, 2 volume à 32 cr. 64 cr.
- „Din goana vieții“, ediția III. (1895) fl. 1.75.
- „Din goana vieții“, (Biblioteca pentru toți, 3 nri), edit. C. Müller 48 cr.
- „Icoane sterse“, nuvele, (Biblioteca pentru toți), edit. C. Müller 16 cr.
- „Un an de luptă“, ed. C. Müller, 1895 fl. 1.25

Cel mai nou volum de nuvele:

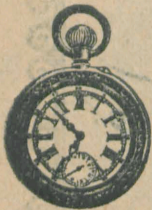
- „În viltoare“, nuvele, editura Miloșescu 1896 fl. 1.—

Comandele se se adreseze:

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu.

Fabricatele mele

sunt in genere recunoscute de bune și ieftine!

Remontoir-nikel fl. 3.50; remontoir-argint $\frac{800}{1000}$ fl. 6.—; remontoir-anker Spiral-Brequet 15 bucăți fl. 10.—; 16 bucăți, 1 cutioară, calpac de sticlă fl. 12.—. Orologiu deșteptător, anker, luminător, calitatea primă fl. 1.70.

Regulator de tras odată pe zi fl. 5.75. Regulator de tras odată în 10 zile fl. 8.50. Catalog ilustrat de oroloage, lanțuri de oroloage, regulatoare, obiecte de aur și argint, până la cea mai fină sortă se trimite gratis și franco.

Ce nu convine, se schimbă sau se restituie prețul. [2250] 3—5

Eug. Karecker, fabrică de oroloage,
46, Bregenz (lângă lacul Bodon).

Garanță de doi ani.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare cu preț foarte scăzut:

Părți alese

din

„Istoria Transilvaniei“

pe 200 de ani din urmă (3 volume mari)

de

George Barițiu.

Partea întreagă costă acum numai fl. 6.50 broș., leg. fl. 8.60.

Se vinde însă și câte un volum și costă

Vol. I. (775 pagine) broș. fl. 2.50, leg. fl. 3.50.

Cuprinsul: După introducere și câteva schițe biografice cuprinde un lung șir de întâmplări dintre anii 1683 până în preajma zilelor din 1848 (răsmirița) și

un adaus cu 44 documente.

Vol. II. (800 pagine) broș. fl. 2.—, leg. fl. 3.—.

Cuprinsul: lucrurile și întâmplările mari din anii 1848 până la 1860 și

un adaus cu 36 documente.

Vol. III. (625 pagine) broș. fl. 2.—, leg. fl. 3.—.

Cuprinsul: întâmplări dintre anii 1860 până la 1883 și apoi un lung șir de lupte politice și naționale românești purtate cu mari jertfe și cu mult curaj și

un adaus de 96 documente.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare:

Cea mai nouă

Carte de bucate

a
bucătăriei

române, franceze, germane și maghiare

cuprinzând rețetele cele mai bune pentru a pregăti în modul cel mai potrivit ori-ce fel de bucate, delicatose sau beuturi gustoase.

Se vinde cu preț scăzut (de la 2 fl.) acum numai cu 1 fl. v. a. plus 10 cr. porto (20 cr. recomandată.)

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare opul premiat și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român“

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanul.

Acest op, care se extinde pe 216 pagini, cuprinzând cele mai frumoase povești și la urmă o însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

Unt de post!

Unt de post!

Un rezultat important al invențiilor este:

Untul de nucă de cocos,

o unsoare vegetabilă de cea mai fină calitate.

O dulce mâncare de post!

Se poate întrebuința la pregătirea mâncărilor atât la cele de dulce, la cărnuri, fripturi, lăptării, cât și la cele de post. [2287] 6—20

Mai gustos și mai bun decât oleiul de oliv.

O singură încercare va convinge pe ori-și-cine despre bunătatea acestui excelent articol de traiu.

Atestate dela capacități eminente, ca și **Dr. Benedict** din **Viena** dovedesc.

Fabricant: **Iuliu Granichstädten,**

Viena, XVI., Seeböckgasse 24.

Representant general pentru Ungaria:
Maurițiu Deutsch, Budapesta, VII., str. Rottenbiller 3.

La ori-ce întrebări se răspunde grabnic.

În Sibiu se poate procura exclusiv numai dela „Prăvălia industriașilor români“, strada Cisnădiei nr. 27.

Unt de cocos.

„LUGOSANA“

institut de credit și de economii, ca societate pe acțiuni în Lugos.

Primește depuneri spre fructificare

sub următoarele condițiuni:

- Depuneri cu anunț de 30 zile cu 5%;
- „ „ „ „ 60 „ „ 5 $\frac{1}{2}$ %;
- „ „ „ „ făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale, ori cu scop de binefacere cu 6%.

Darea de venit după interese o solvește institutul separat. După starea cassei depuneri până la 500 fl. v. a. se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și ridica și prin postă.

[1947] 32—

Direcțiunea.